

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Pavla Simona rozhodl o návrhu **ředitelky Krajského dětského domova pro děti do 3 let, příspěvkové organizace**, se sídlem v Karlových Varech, Zítkova 1267/4, IČ 71175130, zastoupené JUDr. Martinem Čonkou, advokátem, se sídlem v Chebu, Komenského 2276/4, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ní a **Okresním soudem v Chomutově**, a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Chomutově pod sp. zn. 16 C 292/2014, o zaplacení 7 210 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **Krajský dětský domov pro děti do 3 let, příspěvková organizace**, se sídlem v Karlových Varech, Zítkova 1267/4, IČ 71175130, a žalovaný **J. T.**,

t a k t o :

- I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Chomutově pod sp. zn. 16 C 292/2014, o zaplacení 7 210 Kč s příslušenstvím, **je soud.**
- II. Usnesení Okresního soudu v Chomutově ze dne 9. 8. 2017, čj. 16 C 292/2014-19, **se zrušuje.**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem doručeným zvláštnímu senátu dne 25. 2. 2019 se Krajský dětský domov pro děti do 3 let, příspěvková organizace (dále jen „navrhovatelka“), domáhala, aby zvláštní senát zřízený podle zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zvláštní senát“) rozhodl tvrzený kompetenční spor ve věci vedené u Okresního soudu v Chomutově pod sp. zn. 16 C 292/2014.

[2] Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

[3] Navrhovatelka se domáhala zaplacení částky 7 210 Kč s příslušenstvím, představující příspěvek na úhradu zaopatření dítěte umístěného v dětském domově, neboť dcera žalovaného K. D. pobývala v dětském domově od 16. 3. 2012 do 19. 4. 2013 na základě rozsudku Okresního soudu v Pelhřimově ze dne 13. 9. 2010, čj. P 173/2010-24. Příspěvek byl stanoven za období od 1. 12. 2012 (zápis otce do rodného listu) do 19. 4. 2013.

[4] Okresní soud v Chomutově usnesením ze dne 9. 8. 2017, čj. 16 C 292/2014-19, zastavil řízení s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena řediteli žalobkyně (výrok I) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II).

[5] Soud poukázal na obsah důvodové zprávy k § 43 a § 44 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (dále jen „zákon o zdravotních službách“), dle níž o odvolání proti rozhodnutí poskytovatele o povinnosti hradit příspěvek a o výši příspěvku na úhradu zaopatření rozhoduje ve správním řízení příslušný správní orgán. Z výše uvedeného má dle soudu vyplývat, že již zákonodárce v důvodové zprávě uvažoval, že o povinnosti k zaplacení příspěvku bude v prvním stupni rozhodovat poskytovatel zdravotních služeb a jeho rozhodnutí bude podléhat přezkumu v režimu správního řízení u nadřízeného správního orgánu. Příspěvek na úhradu zaopatření dítěte tak je podle soudu ve smyslu § 44 zákona o zdravotních službách ve své podstatě veřejnoprávní platbou za poskytovanou zdravotní péči, tj. úhradou za ubytování, stravování, výchovnou činnost a ošacení dětí, tedy se má jednat o úhradu nákladů, které nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. Soud prvního stupně tak uzavřel, že rozhodování o žalovaném příspěvku nespadá do pravomoci civilních soudů podle § 7 o. s. ř., neboť nejde o spor či jinou věc vyplývající z poměrů soukromého práva.

[6] Navrhovatelka v návrhu na řešení negativního kompetenčního sporu poukázala na skutečnost, že povinnost hradit předmětný příspěvek vzniká ex lege, což ale neznamená, že mezi poskytovatelem zdravotní péče a osobou povinnou k jeho úhradě nemůže vzniknout soukromoprávní vztah. Soud založil své rozhodnutí na důvodové zprávě k návrhu zákona o zdravotních službách, avšak pominul, že důvodová zpráva se vztahuje k jinému znění návrhu zákona, než který byl nakonec přijat. Pravomoc správního orgánu musí vždy výslovně vyplývat z platné právní úpravy; opačný přístup by odporoval čl. 2 Ústavy. Předmětný příspěvek lze dle navrhovatelky označit za specifickou soukromoprávní platbu, která se vyказuje zejména tím, že je hrazena přímo poskytovateli zdravotní péče (nikoliv zdravotní pojišťovně), a která je účelově určena pouze k (částečné) úhradě zdravotních služeb a zaopatření, jakož i například na úhradu provozu zdravotnického zařízení (případně jeho modernizaci). Pro tato svá specifika nelze platbu označit za poplatek ve smyslu veřejnoprávním. Na posuzovanou věc tak lze plně vztáhnout právní názor vyslovený zvláštním senátem v usnesení ze dne 19. 3. 2013, sp. zn. Konf 38/2012. Správnost právního názoru navrhovatelky potvrzuje i rozhodnutí zvláštního senátu vydané ve skutkově obdobné věci dne 24. 4. 2018 pod sp. zn. Konf 30/2017, v němž bylo vysloveno, že příslušným k rozhodování o povinnosti platit příspěvek na úhradu zaopatření dítěte je soud.

[7] Navrhovatelka dále uvedla, že při řešení problematiky konkrétního postupu při stanovování příspěvku na úhradu zaopatření dítěte vycházela též z vyjádření Ministerstva zdravotnictví, které v odpovědi na dotaz, z jakého důvodu je v důvodové zprávě k zákonu o zdravotních službách uvedeno, že lze proti rozhodnutí poskytovatele podat odvolání, o kterém rozhoduje příslušný správní orgán, a tedy kdo je tímto orgánem, uvedlo, že text zůstal v důvodové zprávě zřejmě nedopatřením, a že z § 44 odst. 1 a 4 zákona o zdravotních službách plyne, že příspěvek je povinná osoba povinna platit ex lege, tedy bez vydávání jakéhokoli rozhodnutí, které by bylo možno přezkoumávat.

[8] Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním orgánem a soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

[9] Podle § 1 odst. 2 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů je negativním kompetenčním sporem spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. V nyní rozhodované věci popřeli svou pravomoc Okresní soud v Chomutově i navrhovatelka, jedná se proto o negativní kompetenční spor, k jehož projednání je příslušný zvláštní senát podle zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů.

[10] V předmětném řízení se jedná o povinnost žalovaného (osoby povinné výživou) hradit příspěvek na úhradu zaopatření dítěte umístěného v dětském domově pro děti do 3 let věku.

[11] Touto otázkou se zvláštní senát již zabýval v usnesení ze dne 21. 3. 2018, čj. Konf 28/2017-12, v němž uvedl, že příslušným k rozhodnutí ve sporu o příspěvku na úhradu zaopatření dítěte umístěného v dětském domově pro děti do 3 let věku podle § 44 zákona o zdravotních službách je soud v občanském soudním řízení (shodně viz též např. usnesení zvláštního senátu ze dne 25. 9. 2018, čj. Konf 36/2018-27). V nyní projednávané věci nemá zvláštní senát důvod se od svého právního názoru odchýlit.

[12] V označených rozhodnutích zvláštní senát uvedl, že předně je třeba vyjasnit, zda příspěvek je svým charakterem platbou soukromoprávní či veřejnoprávní. Pokud má příspěvek charakter věci soukromoprávní, pak by o něm v intencích § 7 odst. 1 o. s. ř. rozhodoval poskytovatel zdravotních služeb jen tehdy, pokud by byla jeho pravomoc zákonem výslovně založena. Naopak ve věcech veřejnoprávních by soud o příspěvku rozhodoval v nalézacím soudním řízení jen, pokud by byla výslovně pravomoc soudu založena (§ 7 odst. 3 o. s. ř.).

[13] Smyslem zavedení příspěvku je, aby se osoby povinné výživou spolupodílely na nákladech spojených se zaopatřením dítěte umístěného v dětském domově, přičemž pojmem zaopatření zákon označuje náklady na stravování, ubytování, ošacení a výchovnou činnost. Poskytovateli zdravotních služeb tak osoby povinné výživou přispívají na náklady spojené s pobytem dítěte popř. průvodce dítěte v tomto typu zdravotnického zařízení.

[14] Přestože je výše příspěvku stanovena právním předpisem, nejde o poplatek ve smyslu finančněprávní teorie zejména proto, že příspěvek není dávkou hrazenou za stanovené úkony orgánů veřejné správy. Příspěvek představuje v paušalizované výši rozsah spoluúčasti na nákladech na výchovu a výživu dítěte, které v důsledku jeho umístění do dětského domova hradí toto zdravotnické zařízení a jež by jinak musely vynakládat osoby, v jejichž péči by se dítě nacházelo. Odlišný způsob určení výše příspěvku od stanovení výživného nemůže nic změnit na charakteru příspěvku jako věci soukromoprávní.

[15] Z výše uvedených důvodů zvláštní senát dospěl k závěru, že příspěvek na úhradu zaopatření dítěte lze označit za platbu soukromoprávního charakteru, která se vyznačuje především tím, že je hrazena přímo poskytovateli zdravotní péče (nikoliv zdravotní pojišťovně) a která je účelově určena pouze k (částečné) úhradě nákladů na pobyt dítěte v dětském domově.

[16] Závěr o tom, že na příspěvek je třeba nahlížet jako na soukromoprávní platbu, ještě sám o sobě nevylučuje, aby o příspěvku a jeho výši rozhodoval poskytovatel zdravotních služeb.

[17] Pokud by měl zákonodárce úmysl přiznat poskytovateli služeb pravomoc k rozhodování o výši příspěvku a jeho vymáhání, musel by tento úmysl být vyjádřen přímo a výslovně v textu zákona. Jestliže § 44, popř. jiné ustanovení zákona o zdravotních službách mlčí o pravomoci ke stanovení příspěvku, rozhodování o odvolání proti takovému rozhodnutí, případně jeho vymáhání, nelze pouze s poukazem na text důvodové zprávy dovozovat pravomoc, která v zákoně není zakotvena. Naopak vzhledem k tomu, že takové ustanovení zákon o zdravotních službách nakonec neobsahuje, ačkoliv bylo součástí návrhu zákona z roku 2009, lze usuzovat spíše na opačný závěr, tedy že zákonodárce neměl v úmyslu tuto pravomoc vložit do rukou poskytovatele zdravotní péče.

[18] Chybí-li zákonné zmocnění pro výkon veřejné moci a provozovatel zařízení není nadán žádnou pravomocí pro autoritativní rozhodování, nelze učinit jiný závěr, než že se jedná o soukromoprávní spor, k jehož rozhodnutí je ve smyslu § 7 odst. 1 o. s. ř. příslušný soud (výrok I.).

[19] Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Zvláštní senát proto výrokem II. zrušil usnesení Okresního soudu v Chomutově ze dne 9. 8. 2017, čj. 16 C 292/2014-19.

[20] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Okresní soud v Chomutově bude tedy dále pokračovat v řízení o zaplacení částky 7 210 Kč s příslušenstvím.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. května 2019

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu